

LATVIJAS REPUBLIKAS TIESĪBSARGS

Baznīcas ielā 25, Rīgā, LV – 1010; Tālr.: 67686768; Fakss: 67244074; E-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv

Rīgā

2014. gada 28. jūlijā Nr.6-5/21

**1. Adresāti (iesniegumu iesniedzēji)
pēc pievienotā saraksta**

2. Ceļu satiksmes drošības direkcijai
Miera ielā 25
Rīgā, LV - 1001

*Par pārbaudes lietas
Nr.2014-34-16B izbeigšanu*

Tiesībsarga birojā 2014.gada 18.februārī ar iesniegumu vērsās fiziska persona (turpmāk arī – iesniedzējs Nr.1), informējot par Ceļu satiksmes drošības direkcijas (turpmāk – CSDD) rīcību, nepārreģistrējot īpašuma tiesības uz zvērināta tiesu izpildītāja rīkotā izsolē nopirktu transportlīdzekli, kamēr netiek samaksāts iepriekšējam īpašniekam maksājamais uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa parāds un/vai naudas sods par pārkāpumiem ceļu satiksmē.

No iesniegumu materiāliem tika konstatēts, ka uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokli kā CSDD, tā arī Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk arī – VID) neiekasē no parādnieka (bijušā īpašnieka), izmantojot vispārējos piespiedu piedziņas līdzekļus. Līdz ar to veidojas situācija, kurā personai, lai noformētu īpašuma tiesību pārreģistrāciju uz izsolē nopirktu transportlīdzekli, piespiedu kārtā ir jānomaksā iepriekšējā īpašnieka nenomaksātais nodoklis, kā arī jānomaksā administratīvie sodi.

Tiesībsargs, pirmšķietami saskatot CSDD rīcībā gan iespējamu Latvijas Republikas Satversmes 105.pantā nostiprināto īpašuma tiesību pārkāpumu, gan labas pārvaldības principa pārkāpumu, gan arī iespējamus tiesību aktu piemērošanas trūkumus, 2014.gada 18.martā ierosināja pārbaudes lietu.

Pārbaudes lietas ietvaros tiesībsargs 2014.gada 18.martā pieprasīja viedokli par izveidojušos problēmsituāciju no Zvērinātu tiesu izpildītāju padomes, Tieslietu ministrijas un VID, kā arī skaidrojumu no CSDD un Satiksmes ministrijas par CSDD rīcības motīviem.

Satiksmes ministrija sadarbībā ar CSDD paskaidroja, ka nepārreģistrēt īpašuma tiesības uz zvērīnāta tiesu izpildītāja rīkotā izsolē nopirkto transportlīdzekli, kamēr netiek samaksāts iepriekšējam īpašniekam maksājama uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa parāds, kā arī naudas sods par pārkāpumiem ceļu satiksmē, CSDD liedz Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likuma (turpmāk arī - Transportlīdzekļu nodokļa likums) 6., 10., 11., 13.pants, kā arī Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 299.¹ panta 3.punkts.

Visas institūcijas atzina, ka, lai noregulētu situāciju, ir nepieciešami grozījumi minētajos normatīvajos aktos. Taču neskatoties uz minēto, Tieslietu ministrija puda viedokli, ka CSDD būtībā formāli piemēro Transportlīdzekļu nodokļa likuma 6., 10., 11., 13.pantu, kā arī Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 299.¹ panta 3.punktu, tādējādi nepamatoti ierobežojot personas īpašuma tiesības uz izsolē iegādātu transportlīdzekli, kā arī pārkāpjot soda neizbēgamības principu.

Tāpat minētās institūcijas norādīja, ka Saeimā ir iesniegti grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā, kuri cita starpā paredz 299.¹ panta grozījumus, kas nākotnē izslēgs CSDD realizēto praksi. Bez tam Satiksmes ministrija ir izstrādājusi likumprojektu „Grozījumi Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likumā”¹, kurš 2014.gada 6.martā ir ticis izsludināts Valsts sekretāru sanāksmē. Ar minēto likumprojektu ir paredzēts precizēt kompetenču sadalījumu starp CSDD un VID attiecībā uz uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa administrēšanu. Par šo likumprojektu VID ir izteicis iebildumus, uzskatot, ka uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa iekasēšana, t.sk. piedziņa, ir CSDD kompetencē.

Neskatoties uz Satiksmes ministrijas un CSDD pausto nostāju un attiecīgo CSDD praksi, pārbaudes lietas ietvaros tiesībsarga rīcībā nonāca informācija, ka jau pēc pārbaudes lietas ierosināšanas, t.i., 2014.gada 20.martā, CSDD ir rīkojusies pretēji minētajai nostājai, pārreģistrējot iesniedzēja Nr.1 izsolē iegādāto transportlīdzekli bez pieprasījuma nomaksāt iepriekšējā īpašnieka nodokļa parādu un naudas sodu. Turklāt 2014.gada 28.maijā Tiesībsarga birojā tika saņemts vēl vienas fiziskas personas (turpmāk arī – iesniedzējs Nr.2) iesniegums², no kura izrietēja, ka iesniedzējam Nr.2 gan CSDD Tukuma nodaļā, gan CSDD Talsu nodaļā ir sniegtas CSDD darbinieku konsultācijas, ka personai, kura ir iegādājusies transporta līdzekli izsolē, pārreģistrējot to uz sava vārda, nav jāmaksā iepriekšējā īpašnieka nodokļu parādi un naudas sodi.

No minētā tiesībsargs secināja, ka CSDD, neskatoties uz tiesiskā regulējuma nepilnībām, tomēr atsevišķos gadījumos ir mainījusi savu praksi. Taču, tā kā tika arī konstatēts, ka CSDD prakse joprojām visos gadījumos nav konsekventa, un šāda nekoncekvence nav pieļaujama no vienlīdzības principa

¹ Sk. <http://www.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?dateFrom=2013-07-23&dateTo=2014-07-23&vss&text=Groz%C4%ABjumi+Transportl%C4%ABdzek%C4%BCa+ekspluat%C4%81cijas+nodok%C4%BCa+un+uz%C5%86%C4%93mumu+vieglo+transportl%C4%ABdzek%C4%BCu+nodok%C4%BCa+likum%C4%81&org=142973&ar ea=0&type=17>

² Tā kā iesniedzēja Nr.2 iesniegums bija par analogiska rakstura problēmsituāciju, kāda bija norādīta iesniedzēja Nr.1 iesniegumā, tas tika pievienots jau ierosinātajai pārbaudes lietai.

viedokļa, tiesībsargs pieprasīja CSDD sniegt informāciju par turpmāko nostāju un rīcību problēmsituācijas risināšanā.

2014.gada 15.jūlijā Tiesībsarga birojs saņēma CSDD skaidrojumu, kurā norādīts, ka ar šā gada 3.jūliju ir stājušies spēkā grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā, kas skar arī CSDD kompetenci administratīvo naudas sodu samaksas kontroles nodrošināšanā. No Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa ir izslēgts 299.¹ panta otrās daļas 3.punkts³, un CSDD nav pamata atteikt valsts tehnisko apskati un reģistrācijas darbības veikšanu transportlīdzeklim, ar kuru izdarīts pārkāpums, ja pārkāpuma izdarītājs nav šī transportlīdzekļa īpašnieks, turētājs vai valdītājs. Jaunais regulējums ir spēkā arī attiecībā uz pārkāpumiem, kas izdarīti pirms grozījumu spēkā stāšanās.

Ievērojot iepriekš minēto, CSDD atzina, ka nav tiesīga atteikt transportlīdzekļa, ar kuru ir izdarīts administratīvais pārkāpums ceļu satiksmē, īpašnieka maiņas reģistrāciju, ja tiek iesniegts īpašuma tiesības apliecinošs dokuments, kurš izdots pēc pārkāpuma izdarīšanas, neatkarīgi no tā, kura persona ir izdevusi dokumentu, un transportlīdzekļa ieguvējs pats nav pārkāpuma izdarītājs.

CSDD piekrita Tieslietu ministrijas 2014.gada 15.aprīļa vēstulē Nr.1-17/1541 tiesībsargam paustajam viedoklim, ka spēkā esošais tiesiskais regulējums neparedz papildus zvērināta tiesu izpildītāja izsolē pārdota transportlīdzekļa īpašnieka maiņas reģistrācijai iesniedzamajiem dokumentiem iesniegt arī apliecinājumu par nodokļu nomaksu, ko nav samaksājis iepriekšējais transportlīdzekļa īpašnieks.

Tāpat CSDD neiebilda iepriekš minēto tiesisko regulējumu piemērot, interpretējot Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likuma 6.panta pirmās daļas 11.punktā noteikto, ka transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokli nemaksā par transportlīdzekli, kuru noņem no uzskaites atsavināšanai Latvijā zvērināts tiesu izpildītājs, un piemērot identisku atbrīvojumu no nodokļa maksāšanas arī attiecībā uz uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokli un nepieprasīt obligātu nodokļa samaksu par transportlīdzekli, kuru noņem no uzskaites atsavināšanai Latvijā zvērināts tiesu izpildītājs.

No izklāstītā ir secināms, ka iesniegumos minētā CSDD prakse šobrīd ir pārtraukta, kam par pamatu ir grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā un CSDD nostājas maiņa attiecībā uz Transportlīdzekļu nodokļa likuma interpretāciju.

Tiesībsarga likuma 25.panta piektā daļa nosaka: „Ja pārbaudes lietu nav iespējams vai nav nepieciešams turpināt, tiesībsargs lemj par tās izbeigšanu”.

Tā kā iesniegumos minētā problēmsituācija attiecībā uz privātpersonu tiesību un interešu ievērošanu ir atrisināta, uzskatu, ka nav nepieciešams turpināt pārbaudes lietu, un līdz ar to tā ir izbeidzama.

Līdz grozījumu pieņemšanai normatīvajos aktos par transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa administrēšanas kārtību, aicinu CSDD konsekventi

³ Sk. <http://likumi.lv/doc.php?id=267048>

pieturētie pie Tieslietu ministrijas paustās Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa un uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likuma noteikumu interpretācijas.

Ar cieņu,

tiesībsargs

J.Jansons